

Laidiens: 17.10.2008., Nr. 162

Ministru kabineta noteikumi Nr.844

Rīgā 2008.gada 13.oktobrī (prot. Nr.73 14.§)

Mājputnu un inkubējamo olu aprites kārtība

Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 25.panta 1.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka veterinārās prasības mājputnu un inkubējamo olu apritei starp Eiropas Savienības dalībvalstīm (turpmāk – dalībvalstis) un importam no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis (turpmāk – trešās valstis).

2. Noteikumi neattiecas uz mājputniem, kuri paredzēti izstādēm, skatēm vai sacensībām.

3. Noteikumos lietoti šādi termini:

3.1. mājputni – vistas, tītari, pērļu vistiņas, pīles, zosis, paipalas, baloži, fazāni, irbes un strausu dzimtas (*Ratitae*) putni, kas tiek audzēti vai turēti ganāmpulka atjaunošanai, gaļas vai pārtikas olu iegūšanai vai medījumu resursu atjaunošanai;

3.2. inkubējamās olas – šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minēto mājputnu olas, kuras paredzētas cāļu iegūšanai un klasificētas atbilstoši mājputnu sugai, kategorijai un tipam;

3.3. diennakti veci cāļi – mājputnu mazuļi, kas jaunāki par 72 stundām un vēl nav baroti (muskuspīles (*Cairina moschata*) vai to krustojumu cāļi var būt baroti);

3.4. vaislas mājputni – mājputni, kuri ir 72 stundas veci vai vecāki un ir paredzēti inkubējamo olu iegūšanai;

3.5. produktīvie mājputni – mājputni, kuri ir 72 stundas veci vai vecāki un tiek audzēti gaļas vai olu iegūšanai patēriņam cilvēku uzturā vai medījumu resursu atjaunošanai;

3.6. kaušanai paredzētie mājputni – mājputni, kuri paredzēti nokaušanai un ir nokaujami 72 stundu laikā pēc to ievešanas kautuvē;

3.7. šķirnes mājputnu uzņēmums – uzņēmums, kurā iegūst inkubējamās olas vaislas mājputnu ganāmpulka atjaunošanai (ganāmpulks – visu to mājputnu kopums, kuram ir vienāds veselības stāvoklis, kuri tiek turēti vienā un tajā pašā telpā vai slēgtā teritorijā un veido vienu epidemioloģisku vienību. Ja mājputni tiek turēti telpās, par ganāmpulku uzskata visus mājputnus, kuriem ir kopīga gaisa telpa.);

- 3.8. vaislas mājputnu uzņēmums – uzņēmums, kurā iegūst inkubējamās olas produktīvo mājputnu audzēšanai;
- 3.9. vaislas cāļu audzēšanas uzņēmums – uzņēmums, kurā audzē vaislas mājputnu cāļus līdz to produktīvā vecuma sasniegšanai;
- 3.10. produktīvo cāļu audzēšanas uzņēmums – uzņēmums, kurā audzē produktīvo mājputnu cāļus līdz to dēšanas sezonai;
- 3.11. infekcijas slimības skarts punkts – Latvijas teritorijā esoša saimniecība vai vieta, kurā tiek turēti mājputni un kurā ir oficiāli apstiprināts viens vai vairāki saslimšanas gadījumi ar mājputnu infekcijas slimību;
- 3.12. karantīnas vieta – izolēta telpa, kurā nošķirti tur mājputnus, lai izvairītos no tieša vai netieša kontakta ar citiem mājputniem un nodrošinātu mājputnu novērošanu un izmeklējumu veikšanu;
- 3.13. sanitārā kaušana – visu mājputnu un to produktu iznīcināšana slimības skartajā punktā, ja tie ir inficēti vai pastāv aizdomas par inficēšanos ar infekcijas slimību, veicot veselības aizsardzības pasākumus (ieskaitot dezinfekciju).
4. Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk – dienests) pilnvaro praktizējošu veterinārārstu (turpmāk – pilnvarots veterinārārsts) veikt pastāvīgu veterināro uzraudzību uzņēmumā.
5. Šo noteikumu uzraudzību un kontroli veic dienests.
6. Mājputnu īpašnieks, turētājs vai pilnvarots veterinārārsts nekavējoties ziņo dienestam, ja rodas aizdomas par mājputnu saslimšanu ar šo noteikumu 1.pielikumā minētajām slimībām vai ir novērots šo noteikumu 1.pielikumā minēto slimību uzliesmojums.

II. Uzņēmuma reģistrēšanas un atzīšanas kārtība un atzīšanas apturēšanas un anulēšanas kārtība

7. Uzņēmumu (vienota teritorija vai teritorijas daļa, kura ir atbilstoši iekārtota un tiek izmantota šo noteikumu 3.7., 3.8., 3.9., 3.10.apakšpunktā un 32.punktā noteikto darbību veikšanai) reģistrē atbilstoši normatīvajiem aktiem par dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu un dzīvnieku apzīmēšanas kārtību, un tas atrodas dienesta uzraudzībā.
8. Lai uzņēmumu atzītu, tas iesniedz dienesta teritoriālajā struktūrvienībā uzņēmuma darbības atzīšanas iesniegumu. Iesniegumā norāda:
- 8.1. uzņēmuma nosaukumu, juridisko adresi, atrašanās vietas adresi, tālruni un faksa numuru, e-pasta adresi;
- 8.2. uzņēmuma reģistrācijas numuru uzņēmumu reģistrā vai komercsabiedrības vai individuālā komersanta reģistrācijas numuru komercreģistrā;
- 8.3. darbības veidu.
9. Uzņēmums ar tā darbības atzīšanu saistītos dienesta izdevumus sedz saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Pārtikas un veterinārā dienesta veikto valsts uzraudzības un kontroles darbību samaksu.
10. Dienests 10 darbdienu laikā izskata iesniegumu par uzņēmuma darbības atzīšanu un vienojas ar iesniedzēju par uzņēmuma darbības atzīšanas procedūras uzsākšanas datumu.
11. Dienests inspicē attiecīgo uzņēmumu atbilstoši šo noteikumu prasībām un sagatavo protokolu divos eksemplāros. Protokola pirmo eksemplāru izsniedz uzņēmumam, bet otro eksemplāru glabā dienests.

12. Ja uzņēmums atbilst šo noteikumu III nodaļā izvirzītajām prasībām, dienests normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pēc inspekcijas veikšanas pieņem un rakstiski paziņo uzņēmumam lēmumu par uzņēmuma atzīšanu un piešķir tam atzīšanas numuru.
13. Ja uzņēmums neatbilst šo noteikumu III nodaļā izvirzītajām prasībām, dienests normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pēc inspekcijas veikšanas pieņem un rakstiski paziņo uzņēmumam lēmumu par atzīšanas atteikumu, norādot atteikuma iemeslu.
14. Ja tiek pieņemts lēmums par uzņēmuma atzīšanu, uzņēmumu iekļauj dienesta uzraudzībai pakļauto uzņēmumu reģistrā un izsniedz atzīšanas apliecību. Apliecībā norāda:
- 14.1. uzņēmuma nosaukumu, juridisko adresi un atrašanās vietas adresi;
 - 14.2. uzņēmuma reģistrācijas numuru uzņēmumu reģistrā vai komercsabiedrības vai individuālā komersanta reģistrācijas numuru komercreģistrā;
 - 14.3. darbības veidu;
 - 14.4. piešķirto atzīšanas numuru.
15. Lai nodrošinātu uzņēmuma uzraudzību un kontroli, dienests:
- 15.1. ne retāk kā reizi gadā pārbauda uzņēmuma atbilstību higiēnas prasībām un kontrolē tā darbību;
 - 15.2. pārbauda uzņēmuma datu reģistrācijas sistēmā uzkrāto informāciju un mājputnu veselības kontroles datus.
16. Dienests uz laiku aptur uzņēmuma atzīšanu:
- 16.1. ja netiek pildītas šo noteikumu III nodaļā noteiktās prasības;
 - 16.2. ja nav pabeigta uzņēmuma pārbaude par iespējamo inficēšanos ar infekcijas slimībām šādos gadījumos:
 - 16.2.1. ir aizdomas par Ņūkāsas slimības vai putnu gripas uzliesmojumu uzņēmumā;
 - 16.2.2. uzņēmumā nonākuši mājputni vai inkubējamās olas no tāda uzņēmuma, kurā ir radušās aizdomas par Ņūkāsas slimības vai putnu gripas uzliesmojumu vai konstatēts šo infekcijas slimību uzliesmojums;
 - 16.2.3. uzņēmumā pastāv iespēja mājputniem inficēties ar Ņūkāsas slimību vai putnu gripu no citiem ar konkrēto uzņēmumu saistītiem uzņēmumiem;
 - 16.3. līdz atkārtotu laboratorisko izmeklējumu rezultātu iegūšanai, kas novērš aizdomas par ganāmpulka inficēšanos ar *S.pullorum*, *S.gallinarum*, *S.arizone*, *M.gallisepticum* vai *M.meleagridis*;
 - 16.4. līdz laikam, kad uzņēmumā saskaņā ar pilnvarota veterinārārsta norādījumiem:
 - 16.4.1. telpas tiek sakārtotas atbilstoši šajos noteikumos noteiktajām prasībām;
 - 16.4.2. tiek nodrošināta slimību uzraudzības programmas ievērošana un īstenošana;
 - 16.4.3. telpas tiek apriktas atbilstoši uzņēmuma darbības veidam.
17. Dienests anulē uzņēmuma atzīšanu, ja:
- 17.1. uzņēmumu skar Ņūkāsas slimības vai putnu gripas uzliesmojums;
 - 17.2. atkārtoti veicot laboratoriskos izmeklējumus salmonelozes (*S.pullorum*, *S.gallinarum*, *S.arizonae*) vai mikoplazmozes (*M.gallisepticum*, *M.meleagridis*) noteikšanai, rezultāti ir pozitīvi;

17.3. atkārtotā pārbaudē konstatē, ka uzņēmums nav ievērojis šo noteikumu III nodaļā noteiktās prasības.

18. Dienests atjauno uzņēmuma atzišanu, ja:

18.1. pēc aizdomām par Ņūkāsas slimības vai putnu gripas uzliesmojumu uzņēmumā atkārtoti veikto laboratorisko izmeklējumu rezultāts ir negatīvs;

18.2. pēc aizdomīga rezultāta konstatēšanas, veicot laboratoriskos izmeklējumus salmonelozes (*S.pullorum*, *S.gallinarum*, *S.arizonae*) vai mikoplazmozes (*M.gallisepticum*, *M.meleagridis*) noteikšanai, atkārtoto laboratorisko izmeklējumu rezultāts ir negatīvs;

18.3. pēc Ņūkāsas slimības vai putnu gripas uzliesmojuma veikta sanitārā kaušana un ir pagājusi vismaz 21 diena pēc inficētās novietnes (aprikota teritorija, kas var ietvert uzņēmumu, kuru izmanto vaislas vai produktīvo mājputnu audzēšanai vai turēšanai) izmazgāšanas un dezinfekcijas;

18.4. pēc salmonelozes (*S.pullorum*, *S.gallinarum*, *S.arizonae*) uzliesmojuma inficētajā ganāmpulkā ir veikta sanitārā kaušana, novietne izmazgāta un dezinficēta un divas reizes ar intervālu vismaz 21 diena ir iegūti negatīvi laboratorisko izmeklējumu rezultāti salmonelozes klātbūtnes noteikšanai;

18.5. pēc mikoplazmozes (*M.meleagridis*, *M.gallisepticum*) uzliesmojuma divas reizes ar intervālu vismaz 60 dienu ir iegūti negatīvi laboratorisko izmeklējumu rezultāti mikoplazmozes klātbūtnes noteikšanai.

III. Vispārējās prasības uzņēmuma atzišanai

19. Uzņēmumu atzīst, ja:

19.1. tajā ir ievietoti šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minētie mājputni;

19.2. uzņēmuma telpu iekārtojums nodrošina higiēnas prasību ievērošanu un ganāmpulka veselības uzraudzību;

19.3. telpās ir konkrētam darbības veidam piemērots aprīkojums;

19.4. tiek veikta putnu infekcijas slimību uzraudzība un kontrole atbilstoši normatīvajiem aktiem par dzīvnieku infekcijas profilaksi un apkarošanu;

19.5. tas atbilst attiecīgi šo noteikumu šajā nodaļā, IV, V un VI nodaļā izvirzītajām prasībām.

20. Uzņēmumā izstrādā iekšējās kārtības noteikumus, kuros nosaka uzņēmuma higiēnas prasības.

21. Uzņēmumā nodarbināto personālu nodrošina ar atbilstošu darba apģērbu, apmeklētājus – ar aizsargājošu apģērbu.

22. Uzņēmuma celtnes, sprostus, iekārtas un inventāru uztur tīru un tehniskā kārtībā.

IV. Prasības šķirnes un vaislas mājputnu un šķirnes un produktīvo cāļu audzēšanas uzņēmumam

23. Mājputnu un cāļu audzēšanas uzņēmumā:

23.1. telpas iekārto atbilstoši ražošanas procesam un tā, lai būtu novērsta mājputnu infekcijas slimību izplatīšanās, bet, ja ir noticis infekcijas slimības uzliesmojums, tad telpu iekārtojums un izvietojums nodrošina infekcijas slimības apkarošanu;

23.2. dažādu sugu mājputnus nodala pa sugām;

23.3. aprīkojums ir labā tehniskā stāvoklī;

23.4. mājputnu un inkubējamo olu transportēšanas līdzekļus mazgā un dezinficē nodalītā telpas daļā vai speciālā šim nolūkam paredzētā vietā.

24. Mājputnu audzēšanas periodā ievēro principu “viss pilns, viss tukšs” (audzēšanas sistēma, kur dzīvnieki tiek turēti viena vecuma grupās, kas līdz pat novietnes atbrīvošanai savā starpā netiek jauktas, tā nodrošinot infekcijas slimību ierosinātāju izplatības ierobežošanu ganāmpulkā).

25. Mazgāšanu un dezinfekciju veic pirms katras ganāmpulka atjaunošanas vai pirms jaunas cāļu partijas ievietošanas.

26. Inkubēšanai paredzētās olas savāc vairākas reizes dienā. Tās ir tīras, un pēc savākšanas tās nekavējoties dezinficē.

27. Mājputnu un cāļu audzēšanas uzņēmumā audzē:

27.1. pašā uzņēmumā iegūtus mājputnus;

27.2. mājputnus vai cāļus, kuri atvesti no cita atzīta uzņēmuma;

27.3. mājputnus un cāļus, kuri importēti no trešajām valstīm saskaņā ar šo noteikumu prasībām.

28. Par izmaiņām mājputnu uzvedībā vai produktivitātē, kas liecina par infekcijas slimības uzliesmojumu vai rada aizdomas par infekcijas slimības uzliesmojumu, mājputnu turētājs vai īpašnieks ziņo pilnvarotajam veterinārārstam.

29. Ja ir aizdomas par infekcijas slimības uzliesmojumu, pilnvarotais veterinārārsts ziņo dienestam un ņem paraugus nosūtīšanai uz akreditētu laboratoriju (laboratorija, kas veic šajos noteikumos minēto infekcijas slimību testēšanu un ir akreditēta valsts aģentūrā “Latvijas nacionālais akreditācijas birojs” atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 “Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības”) diagnozes noteikšanai.

30. Ja laboratorisko izmeklējumu rezultāti apstiprina aizdomas par infekcijas slimības uzliesmojumu ganāmpulkā un tiek konstatēta mājputnu infekcijas slimība, mājputnu īpašnieks, turētājs vai laboratorijas vadītāja pilnvarota persona par to nekavējoties ziņo pilnvarotajam veterinārārstam un dienestam.

31. Uzņēmumā reģistrē un vismaz divus gadus pēc ganāmpulka likvidēšanas glabā informāciju par:

31.1. mājputnu kustību uz uzņēmumu vai no tā;

31.2. mājputnu produktivitāti;

31.3. saslimstības un mirstības pakāpi un to cēloņiem;

31.4. laboratoriskiem izmeklējumiem un to rezultātiem;

31.5. mājputnu izcelsmi;

31.6. olu nosūtīšanas galamērķi.

V. Prasības inkubatoram